

Consultatie vereisten mbo-docenten basisvaardigheden

Vraag 1

Wilt u reageren op dit wetsvoorstel? Dan kunt u hier een reactie geven. U kunt dat doen door een bericht achter te laten of door een bericht te uploaden.

De Nederlandse Vereniging van Leraren Maatschappijleer (NVLM) richt zich in deze reactie met name op de eisen waaraan docenten burgerschap in het mbo moeten voldoen. We zijn verheugd dat deze wet eisen gaat stellen aan het niveau van de kennis en vaardigheden van docenten burgerschap. De voorgestelde kwalificatie-eisen in het rapport [Burgerschapsonderwijs in een veranderende samenleving](#) maken het extra urgent om aanvullende eisen te stellen aan docenten burgerschap.

De NVLM is net als het LOOMM (overleg lerarenopleiders Maatschappijleervakken), de AO en BVMO van mening dat een docent burgerschap idealiter zou moeten beschikken over een eerste- of tweedegraads bevoegdheid maatschappijleer. We juichen dit wetsvoorstel toe als een belangrijke stap in de gewenste richting. Een goede vakspecifieke vooropleiding voor docenten is immers essentieel voor goed onderwijs in de basisvaardigheden. Dit mede omdat deze opleidingen in hun landelijke kennisbasis de betreffende burgerschapskwalificaties MBO al insluiten.

De NVLM staat ook achter de verplichting voor docenten met een PDG of getuigschrift van een niet aanverwante eerste- of tweedegraads lerarenopleiding om een extra opleidingstraject van 30 ECTS te volgen. De leeruitkomsten die voor Burgerschap zijn geformuleerd in [Uniforme opleidingseisen mbo-docenten basisvaardigheden](#) achten wij de minimale basis om dit vak in het mbo te geven.

In de Memorie van toelichting wordt gesproken over aanverwante opleidingen. De nadere invulling van het begrip 'aanverwant' moet ons inziens niet in lagere wetgeving worden geregeld, maar kan in deze wet of de memorie van toelichting worden opgenomen. Daarin zou moeten komen te staan dat in (de kennisbasis van de) opleidingen ten minste de leeruitkomsten van de 30 ECTS van het extra opleidingstraject herkenbaar aanwezig moeten zijn om ze als aanverwant te kunnen beschouwen. Bij een te brede definitie van 'aanverwante opleidingen' is het risico groot dat docenten die van zo'n opleiding komen te weinig vakkennis hebben.

Het zou goed zijn om naast de kwaliteitseisen (ten minste 30 ECTS aan vakinhoudelijke en vakdidactische vaardigheden en kennis) ook eisen te stellen aan het minimale aantal uren dat een docent onderwijs verzorgt in Nederlands, rekenen of burgerschap. Dit voorkomt dat docenten die het vak als kleine neventaak hebben, onvoldoende bereikt worden bij informatie-, trainings- en professionaliseringstrajecten.

Bovenstaande aanscherpingen kunnen dit wetsvoorstel nog beter maken, maar ook zonder die aanscherpingen ziet de NVLM dit wetsvoorstel als een flinke stap vooruit. We zijn het eens met de constatering in de Memorie van toelichting dat de mbo-instellingen te weinig hebben ingegrepen als de onderwijskwaliteit en kwaliteit van docenten daar reden voor gaf.

Vraag 2

Het wetsvoorstel gaat uit van een overgangstermijn van vijf jaar. Is dit volgens u voldoende tijd voor huidige docenten om te voldoen aan de nieuwe wet? (Zie voor nadere toelichting op het overgangsrecht paragraaf 9.2 uit de memorie van toelichting.).

De NVLM is net als het LOOMM, de AOOb en BVMBBO van mening dat een overgangstermijn van vijf jaar lang genoeg is. De lerarenopleidingen staan in de startblokken om het extra opleidingstraject uit te voeren. In ieder geval voor de basisvaardigheid burgerschap geldt dat er voldoende docenten met een bevoegdheid maatschappijleer zijn die nu al burgerschap kunnen geven. Voor het aanscherpen van de opleidingseisen voor docenten burgerschap is dus geen overgangstermijn van 5 jaar nodig, er zijn nu al voldoende docenten met een geschikte vakspecifieke vooropleiding beschikbaar.

Vraag3

Het wetsvoorstel gaat uit van een termijn van twee jaar om het opleidingstraject van 30 studiepunten te voltooien. Deze twee jaar kan, indien daar redenen voor zijn, verlengd worden met nogmaals twee jaar. Is deze tijd voldoende om dit opleidingstraject af te ronden naast een baan als docent? (Zie voor nadere toelichting paragraaf 2.4.4 uit de memorie van toelichting.).

Een termijn van twee jaar om 30 studiepunten te halen is lang genoeg, als docenten tenminste gefaciliteerd worden om het opleidingstraject te volgen. We horen nog regelmatig van mbo-docenten dat zijn een dergelijke opleiding zonder facilitering vanuit hun werkgever moeten volgen. Van mbo-instellingen mag gevraagd worden hun medewerkers voldoende te faciliteren, zodat zij de tijd hebben om het opleidingstraject te volgen.

De NVLM vindt de mogelijke verlenging met nog eens twee jaar onnodig lang. Deze ontsnappingsclausule geeft mbo-instellingen de ruimte om langdurig te blijven werken met docenten die onvoldoende bekwaam zijn.

Vraag4

Om vast te stellen welke scholing voor een docent nog noodzakelijk is om onderwijs te geven als docent Nederlands, rekenen of burgerschap en of deze scholing binnen twee jaar kan worden afgerond, wordt voorafgaand aan het scholingstraject een geschiktheidsonderzoek gedaan. Een lerarenopleider en een mbo-docent voeren dit geschiktheidsonderzoek uit. De mbo-docent moet werkzaam zijn bij een andere instelling dan de aanvrager om ervoor te zorgen dat het een onafhankelijk oordeel is. Zijn dit volgens u de juiste actoren om te betrekken bij dit geschiktheidsonderzoek? (Zie voor nadere toelichting paragraaf 2.4.1 uit de memorie van toelichting.).

Als duidelijk gedefinieerd is welke opleidingen aanverwant zijn, hoeft een geschiktheidsonderzoek niet ingewikkeld te zijn. Net als het LOOMM denken we dat hiervoor een verwantschapstabel moet worden vastgesteld. Op basis van een volledige overlap tussen de leeruitkomsten van het extra opleidingstraject en de kennisbasis van de gevolgde lerarenopleiding kan dan snel worden bepaald of iemand aan de geschiktheidseisen voldoet. We onderschrijven de opmerking van het LOOMM dat beter kan worden gesproken van een vakinhoudelijk en vakdidactisch bekwaamheidsonderzoek dan van een geschiktheidsonderzoek. Zo'n onderzoek is er immers niet om te kijken of mensen geschikt zijn om te mogen beginnen aan het opleidingstraject van 30 EC, maar dient voor het valideren van eerder verworven competenties of kwalificaties. Het gaat dus om het wel of niet geven van (deel)vrijstellingen.

Het vakinhoudelijk en vakdidactisch bekwaamheidsonderzoek kan worden uitgevoerd door twee lerarenopleiders van twee verschillende aanverwante lerarenopleidingen. Lerarenopleiders hebben voldoende kennis van de onderwijspraktijk in het mbo en veel ervaring met het uitvoeren van dergelijke onderzoeken.